

26 juni 2026

Een huzarenstukje van Katwijk

Een megafabriek in Katwijk. Is het koehandel of juist het betere politieke handwerk?

[Friso de Zeeuw](#)

De Amerikaanse producent van afslankpillen en geneesmiddelen Eli Lilly wil zich met een megafabriek in de gemeente Katwijk vestigen, langs het Valkenburgse Meer. Het gaat om een investering van 2,6 miljard euro, op een terrein met een oppervlak van twintig hectare. Op een campus wordt circa 75.000 m² aan vloeroppervlakte ingeruimd voor hoogwaardige onderzoeks- en productiefaciliteiten. De hoogte van de bebouwing is bijna veertig meter.

Hoe gaat het gemeentebestuur van een middelgrote gemeente als Katwijk (67.000 inwoners) om met zo'n zwaar besluitvormingstraject? De redactie van [het Leidsch Dagblad](#) vroeg mij om daar - op afstand - op te reflecteren. In mijn ogen heeft het gemeentebestuur van Katwijk - tot nu toe - een dikke voldoende gescoord.

Duidelijkheid

De omgevingsvergunning (BOPA) is op 3 april 2026 ingediend door projectontwikkelaar RED Company. Een ruime meerderheid van de gemeenteraad stemde op 19 juni voorlopig in met de vergunningaanvraag, waar nu iedereen op kan reageren. Het tijdsverloop getuigt van een stevig tempo voor een dergelijk megaplan.

Bij delen van de plaatselijke bevolking bestaan begrijpelijkerwijs grote zorgen over deze enorme ruimtelijke ingreep en de milieugevolgen. Een woonwijk ligt niet ver van de fabriek. In het geding zijn onder meer leefbaarheid ('verstening van Valkenburg'), druk op de lokale infrastructuur, veiligheid (het is een chemische fabriek), geluidsoverlast en waterkwaliteit.

In het kader van de participatie kwam uiteraard ter sprake dat alles 'toch al vastligt'. Voorzover ik kan overzien heeft de eerstverantwoordelijke wethouder Gerard Mostert steeds duidelijk aangegeven wat wel en wat niet (meer) meer ter discussie staat; die duidelijkheid is cruciaal.

Een weg banen

Zowel het college als de gemeenteraad moeten zich een weg banen door 25 onderzoeken die duizenden dossierpagina's beslaan. Met grotendeels zeer technische informatie. De redding ligt in het onderscheid tussen politiek-bestuurlijke hoofdvragen en de uitgebreide en gedetailleerde expert-rapportages. Past de fabriek in principe op deze locatie en - zo ja - welke

randvoorwaarden gelden dan? Hoe weeg je als lokaal bestuurder het grote belang dat de rijksoverheid aan deze vestiging hecht? Hoe schat je de voornaamste milieugevolgen en risico's in, ook in het licht van de geuite bezwaren vanuit de bevolking?

Een onderzoek over de verkeersgevolgen is voor een normaal mens nog wel te volgen. Maar geur-, veiligheid- en waterkwaliteitsonderzoeken op waarde schatten, dat vergt specialistische kennis. Gemeentebestuurders moeten afgaan op de aangeleverde rapportages, tenzij er gegronde reden is voor twijfel. Bij zaken met een uitzonderlijke impact is er ruimte voor een contra-expertise. En dat is hier het geval. Haskoning doet in opdracht van de gemeente onafhankelijk onderzoek naar de milieu- en veiligheidsaspecten. De gemeenteraad kan de uitkomsten betrekken in zijn definitieve besluit over de vergunningverlening dat in het najaar is voorzien.

Het college van B&W heeft het feit dat het kabinet gebrand is op het doorgaan van het plan tot op de bodem uitgenut. Katwijk heeft ruim 70 miljoen euro voor de aanpak van de N206 en een lokale kruising losgepeuterd. En dat in een tijd waarin het chronische geldgebrek bij het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat noopt tot een 'afwegingskader' dat voornamelijk 'nee' als reactie op alle infra-vragen zal uitspuwen. Daarnaast heeft het gemeentestuur geforceerd dat minimaal de helft van de 5600 woningen in de nieuwbouwwijk Valkenhorst in de prijscategorie 'betaalbaar' valt. De rijksoverheid legt 60 tot 80 miljoen euro bij, zodat minder duurdere koopwoningen nodig zijn om de gebiedsontwikkeling financieel boven water te houden. Dat is een langgekoesterde wens van Katwijk, waarover zij eerder veldslagen met het ministerie van VRO en het Rijksvastgoedbedrijf heeft geleverd.

Je kan de handelswijze van de gemeente 'koehandel' of 'chantage' noemen. 'Het betere politieke handwerk' vind ik een toch een doeltreffender kwalificatie